

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5, ob ponedeljkih ob 9 zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 avc. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 avc. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in toljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenega naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 3-20.

Vsi dopisi naj se posiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašne in reklamacije je posiljati na upravo lista UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Grof Berchtold v Monakovem.

MONAKOVO 20. (Kor.) Minister zunanjih zadev, grof Berchtold, je danes oddal svoje poslastice pri princih in princezicah kraljeve hiše in pri poslanikih, ki so poverjeni na monakovskem dvoru. Pozneje je posetil predsednika ministrskega sveta, grofa Hertlinga. Nato ga je prišel Ruprecht sprejeti v avdienco. Ob polni eni sta grofa Berchtold in kraljica v soprogu sprejela v avdienco kralja in kraljico. Ob eni se je vrtil dvorni obred v čast grofa Berchtolda in soproga.

Poljsko-maloruski spor končan.

LVOV 2. (Hrv.) Po dolgotrajnih pogajanjih se je posrečilo doseči sporazum med Poljaki in Malorusi ter je prišlo do kompromisa glede maloruskih gimnazij, od katerih se jih nekaj podzav. Malorusi so nato izjavili, da ne bodo več nasprotovali proti rešitvi deželne proračuna.

Češke stranke in pravna pogajanja.

PRAGA 2. (Izv.) Zastopniki čeških strank, ki so se udeleževale pravnih pogajanj, so imeli danes zvečer sestanek, na katerem so konstatirali, da so se pravna pogajanja razbila vsled nastopa nemških strank in da pada vsa odgovornost za posledice na nemške stranke in vlado.

Češki agrarci obetajo poostreno obstrukcijo v državnem zboru.

PRAGA 2. (Izv.) Eksekutivni odbor češke agrarne stranke je imel danes tejo in je potem izdal oklic, v katerem izjavlja, da bo češka agrarna stranka izvajala svojo obstrukcijo v državnem zboru proti vsem vladnim predlogom s ša ostrejšimi sredstvi kakor pa meseca januarja. Odgovornost za ta nastop pa naj nosi vlada in pa nemške stranke, ki so razbile pravna pogajanja.

Štajerski deželni zbor.

GRADEC 2. (Izv.) V današnji seji deželnega zbora je utemeljeval slovenski klerikalni poslanec dr. Benkovič svoj predlog na izpremembo občinskega volilnega reda v mestih z lastnim statutom ter je zahteval proporcionalno in tajno volilno pravico v mestih Mariboru, Ptuj in Celju. Odgovarjal mu je nemški nacionalist dr. Negri, ki je govoril o slovenski nevarnosti ter zavračal proporcionalni volilni sistem, čiš ker bi vsled njega izgubili sedaj vladajoči mir iz dotičnih mestnih občin, izjavil se je pa za tajno volilno pravico. Končno je odločil Slovencec veleizdajke namene. Zavračala sta ga nato slovenski napredni poslanec dr. Kukovec in slovenski klerikalni dež. odbornik dr. Vrstovšek. Končno je bil predlog soglasno izločen političnemu odseku.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 2. (Izv.) V današnji seji državnega zbora, ki se je udeležila tudi opozicija, je predsednik takoj v začetku seje predlagal, da naj izrazi zbornica svoje ogorčenje nad atentatom v Debrecinu, živim in njihovim rodbinom pa izreče svoje globoko sožalje, ter svoje veselje, da se atentat na kralja ni posrečil. Na predlog poslanca Polosyja so bila imena žrtve atentata zapisana kot imena narodnih mučencil-

kov v sejni zapisnik. — Nato se je vršila razprava o subvencijah parobrodniš družbam, pri čemer je prišlo do precej ostrih spopadov med pristali vladne stranke in opozicijo.

Posebno počaščenje novega albanskega kralja.

DUNAJ 2. (Izv.) V političnih krogih se govori, da namerava Avstrija še na prav poseben način počastiti novega aravitskega kralja. V trenutku namreč, ko prispe princ Wied v Drač, se dvigneta na je v Pul ali v Trstu dva avstrijska avliatke, katerima se baje priključita tudi dva nemaka, in poletela v Drač, kjer bosta med sprejemnimi slavnostmi krcžila nad kraljevo palačo. — Druga bolezel menda nimajo naši diplomati. Pip. ured.

Prihod albanskega kralja v Trst.

DUNAJ 2. (Izv.) Princ Wied se odpelje v siedo čez Solnograd v Trst, kamor prispe z vlakom državne železnice ob 9 zjutraj. Ko pride vlak na tržaška tla, ga pozdravilo s streli obalne baterije, in sicer s 24 streli. Na kolod. oru sprejmeta priča Wieda tržaški namestnik in pa mestni poveljnik. Princ Wied se takoj po sprejemu vkrcna na lahtno avstrijske vojne mornarice „Taurus“, na kateri odpošuje v Drač.

Vstaja v severni Albaniji.

CETINJE 2. (Izv.) Kakor se zanjuje, je katoliško aravitsko plemo Kastritjev prepodilo muslimanske posestnike z njihovih posestev. Albansko orožništvo je prišlo, da napravi mir in red, ter je baje došlo že do krvavih spopadov.

Epirotska vstaja.

DUNAJ 2. (Izv.) Kakor se poroča iz Valone, je dosedaj koncentriranih kakih 18 do 19.000 Epirov, ki se imenujejo „sveti bataljon“. Albansko orožništvo more postaviti proti njim komaj 1400 mož.

Korica v albanskih rokah.

ATENE 2. (Kor.) Uradna brzojavna agencija poroča: Guverner v Korici, polkovnik Kundulla, je brzojavno sporočil, da je danes ob 3 popoldne izročil Korico zastopnikom albanske vlade.

Izpuščeni bolgarski ujetniki.

SOFIJA 2. (Kor.) Bolgarska brzojavna agencija poroča: Solunske oblasti so izpustile v svobodo 47 ujetih Bolgarjev, med njimi nekake duhovnika. Veliko število ujetnikov pa je še ostalo v zaporih.

Bolgarska za obnovitev diplomatskih zvez z Grško.

ATENE 2. (Kor.) Bolgarska vlada je izrazila željo po obnovitvi diplomatskih zvez z Grško in zaprosila za privolitev imenovanja Pasarova za bolgarskega poslanika v Atenah. Grška je določila prvega dragomana grškega poslanstva v Carigradu, Nauma, za poslanika v Sofiji.

Macedonki Bolgarji za Albanijo.

PETROGRAD 2. (Izv.) Ko je princ Wied odhajal iz Petrograda, se mu je na kolodvoru predstavila tudi deputacija macedonskih Bolgarjev pod vodstvom sekega Čupirakega, ki je silvil Albanijo kot zavetišče zadržancev. Princ Wied pa je bil toliko pameten, da ni odgovoril na ta nagovor.

XXII.

Bougival.

V onih časih, v katerih so se dogajale stvari, o katerih pripovedujemo, Bougival niti od daleč še ni bil tako mesto, kakor je dandanes. Neštevilnih elegantnih hiš z vrtovi, ki se raztezajo vse do obrežja reke Sene, tedaj še ni bilo nikjer. Po pobočju griča, na čigar vrhu je stal Pavillon de Lucienne, gradlč, ki ga je daroval Ludovik XV. svojji ljubimki grofici du Barry, je tedaj rastle gosta šuma.

Ko je voz prispel do vasi, je voznik vprašal Lascarsa, ali ne misli izstopiti.

— Se ne — je odgovoril Lascars. — Vozite skozi vas in ustavite kakih dvesto korakov za Marlyjem.

Voznik ni bil nič kaj zadovoljen, da je moral še dalje voziti; vendar pa ni rekel ničesar, ker bi bila sicer najbrž obljubljena napitnina manjša, kakor pa je je pričakoval.

Vodni stroj, ki ga je dal Ludovik XIV. zgraditi pri Marlyju, je tedaj deloval še v polnem obsegu. Stroj je bil zgrajen zato, da je noč in dan dvigal velikanske množine vode ter jih odvajal v kraljevi trg, kjer je polnil ž njo razne vodomete, ribnike itd. Bilo je to zgradba, naravnost velikanska v svojem obsegu ter naravnost čudnih, skoraj fantastičnih oblik, z zelo visokimi kolesi, z vedno se premikajočimi stebrovjem. Iz te vedno se gibajoče zgradbe prihajajoči ropot, strahovito

Avstrijsko-srbski sporazum v stvari orientalskih železnic.

BELORAD 2. (Izv.) Dunajski srbski poslanik Jovanović je danes odpotoval na Dunaj. Pri d. odhodu je izjavil, da so predposvetovanja za pogajanja o vprašanju orientalskih železnic končana in da se skoraj prično meritorne razprave. Izrazil je trdno upanje, da se stvar reši ugodno.

Stoletnica Petra Petrovića Njeguša.

ZAOREB 2. (Izv.) Včeraj se je vršila tu proslava stoletnice srbskega pesnika in črnogorskega vladike Petra Petrovića Njeguša. Ob 9 zjutraj se je vršila slovesna služba božja v srbski pravoslavni cerkvi, potem pa se je vršila slavnostna akademija, kjer so srbski, hrvatski in slovenski zastopniki proslavljali Njeguša kot velikega Slovana. Zvečer se je v srbski Sokolani vršila jugoslovanska beseda ob sodelovanju najodličnejših jugoslovanskih umetnikov in raznih pevskih društev. Akademija in koncerta ste bili prava in velelepa manifestacija jugoslovanskega edinstva. Navzoče so bile deputacije iz vseh jugoslovanskih dežel. Posebna odposlanstva jugoslovanskega dilštva so prispela iz skoraj vseh vseučiliških mest. Črnogorsko naučno ministrstvo je odposlalo na slavo tri visoke uradnike. Na ulici je občinstvo goste navdušeno pozdravljalo.

Neprijeten incident se je zgodil znanemu belgradskemu propovedniku in učnjaku dr. Nikoli Velimiroviću, ki bi bil imel govoriti v cerkvi in predavati na akademiji o Njegušu in njegovih jugoslovanskih nazorih. Dr. Velimirović se je v soboto zvečer odpeljal iz Beograda, toda zemunska policija ga je ustavila in mu izročila povelje, da je izgnan iz Hrvatske. Dr. Velimirović se je vsled tega moral vrniti v Beograd.

V Zagrebu se je govorilo, da nameravajo Frankovci motiti slavo, vendar pa niso storili tega in se je vsa slavnost izvršila v najlepšem redu.

Izrebane srečke.

DUNAJ 2. (Kor.) Pri današnjem žrebanju dunajskih komunalnih srečk je zadela glavni dobiček 300.000 K serija 890, št. 65; 20.000 K serija 642, št. 79; 10.000 K serija 1661, št. 42.

Debrecinski atentat.

BUKAREŠT 2. (Kor.) „Agence Rumaine“ poroča: Tukajšnji policiji se je posrečilo, zaslediti oba povzročitelja atentata v Debrecinu, ki se imenujeta Kataracu in Kirilov. Nastanila sta se v hotelu „Minerva“. Kirpa sta bila atentatorja po tiralcu črnoviške varnostne oblasti obveščena, da ju zasledujejo, sta mogla še pravočasno z avtomobilom pobegniti v Ploesti. Od tamka dalje se je izgubil sled za njima. Avranov in Maudatescu, ki sta dala beguncema svoja potna lista, sta bila aretirana. Posredovanja se nadaljujejo.

Upor na ladji.

BUDIMPEŠTA 2. (Kor.) Večernji „Az Est“ poroča iz Reke: Danes je prispel v Reko parnik „Magyar Ország“, ki je last parobrodne družbe „Atlantica“. Kapitan parnika je naznanil pomorski oblasti, da se je medpotoma uprla ladijsko moštvo. Dva turška mornarja po imenu Omar Abdullah in

Mesmet Ush sta napadla kapitana in ga do krvi pretepla. Kapitan je zadobil težke poškodbe. Oba mornarja je danes obmejna policija odvedla v zapor.

Pegoudova afera v Milanu.

MILAN 2. (Izv.) Pegoud je včeraj prispel z Dunaja v Milan in je bil že takoj popoldne zaslišan po državnem pravdniku. Tudi danes se je zasliševanje nadaljevalo. Pegoud je zahteval, da se mu izroči aparat, ki ga je prodal italijanskemu avliiku Dalmistru, ker da huče sam z vletom pokazati, da aparat funkcijonira popolnoma brezhibno in da je popolnoma neprekosljen. O žaval pravdnik je končno dovolil ta pritisk Pegoud priredi sedaj javen vlet, da katerega vlada v mestu mrzlično zanimanje in ga pride gledat gotovo stotisoče ljudi. Državno pravdnštvo je nastopilo sedaj tudi proti bivšemu Pegoudovemu mehaniku Frelsmannu, ki je, kakor znano, obdolžil Pegouda, da je pokvaril aparat, ko ga je prodal Dalmistru; Frelsmannu pa sedaj izjavlja, da tega ni nikdar trdil. Dalmistru pa nasprotno odločno vztraja, da mu je Frelsmannu povedal, da je Pegoud pokvaril aparat, in da je celo šel ž njim k nekemu notarju in tam ponovil vprico notarja svojo obtožbo. Zaradi te afere vlada v Milanu še vedno veliko razburjenje.

Kabli napadli ponesrečeno ladjo.

MADRID 2. (Kor.) Kakor poročajo iz Algecirasa, se je neki nepoznan nemški parnik ponesrečil ob mračni obali. Kabli so napadli ladijsko moštvo Španske ladje so odplule v pomoč ponesrečenemu parniku.

Tovarna zgorela.

OPAVA 2. (Kor.) Ob pol 3 popoldne je izbruhnil ogenj v sušilnicah tukajšnje sladove tovarne, ki je last tvrdke Gustav Haas. Ogenj se je hitro razširil in se ga še ni posrečilo omejiti.

Velika katoliška stranka na Francoskem.

PARIZ 2. (Izv.) Tu so sklenili odločil katoliški mučje, da ustanove veliko katoliško stranko po vzoru nemškega centruma. Papež je dal že svoje dovoljenje za ustanovitev take stranke.

Bivši minister — časnikar.

PARIZ 2. (Izv.) Bivši francoski minister zunanjih zadev, Pichon, se je vrnil k svojem prvotnemu, časnikarskemu poklicu in je prevzel glavno uredništvo lista „Petit Journal“.

Generalni štrajk v Valenciji končan.

MADRID 2. (Kor.) Uradne vesti iz Valencije, ki jih potrjuje tudi notranje ministrstvo, poročajo, da je generalni štrajk končan in da so vsi obrati zopet začeli delati.

Cuttin obsojen na šest mesecev.

CELOVEC 2. (Izv.) Danes se je vršila pred tukajšnjim porotnim sodiščem razprava proti uredniku tržaškega lista „Coda del Diavolo“, Viktorju Cuttinu, in nekemu Ubaidu Benedettiju, ker sta priobčila v „Codi“ dva spisa, v katerih so je očitalo bivšemu poveljniku vojne mornarice admiralu grofu Montecuccelliju in bivšemu pulskemu pristaniškemu poveljniku kontradmiralu Ripperju, da sta kupila vsak po en glasovir, ki sta se nahajala na vojni ladji

noma počnele in koli so bili že polusegniti.

Zid iz sirovega kamnja, z odprtno, ki je nekaj imela vrata, je oklepal vrt, ki je segal do hiše in je meril dva jutra. Toda zemlja je dolga leta ni bila obdelana. Na vrtu ni rastle drugega kot gosto grmičje in plevel.

Kdor je le mimogrede pogledal to hišo, je moral takoj izprevideti, da nihče ne prebiva v njej in da tudi ni mogoča prebivati v njej.

Bilo je nekako okrog petih popoldne. Zahajajoče sonce je obsevalo s svojimi žarkii Senine zavoje in lahno rdečilo najoddaljenejšo kraje obzorja. Skupine visokih dreves na otoku so se ostro odbijale od nebesne modrine in na bližjih delih reke se je lesketal odsev solčnih žarkov prav tako, kakor da bi bila površina reke pokrita s samim raztopljenim zlatom. S kratkimi besedami povedano, vse se je združevalo, da velikolepe poteze čarobne pokrajine začrta še močnejše in ustvari prekrasno sliko, kakršno bi komaj mogel ustvariti mojstrski čopič izurnjenega slikarja.

V sredi te jasno razsvetljene celote je stala zapuščena hiša v senci in njena z mahom porastla streha, njene omazano-rdeče stene, njena ozka okna z razbitimi stekli, vse to je tvorilo nekako strašilo, ki je nehote vzbujalo mračne misli.

(Dolge)

PODLISTEK.

Rdeči mlin.

Roman. Spisal Xavier de Montépin.

Tako se je Lascars iznebil svojih služabnikov, katerim že več kot šest mesecev ni plačal niti vinarja plače.

Ko je nato ostal sam v velikem hotelu, v katerem so njegovi predniki živeli kot častivredni plemiči in iz katerega je moral zadolžen in onečaščen pobegniti skrivaj kakor tat, je pobral ono malo srebrnine in nekatere druge dragocenosti, ki so mu še ostale, potem nekaj obleke, perila in orožja ter vse skupaj porinil v potno vrečo, si jo naložil na ramo in odšel skozi vrt. Stopil je nato v voz, ki ga je čakal zunaj, in se odpeljal k nekemu zlatarju, kateremu je srebrnino in druge dragocenosti, ki jih je na tak način izmeknil svojim upnikom, prodal za dvestinpetdeset zlatnikov. Ko je opravil ta posel, menjal je trikrat voznika, da bi tako otežkočil zasledovanje.

Z zadnjim voznikom se je dogovoril, da ga popelje v Bougival, in ker mu je poleg voznine obljubil tudi še lepo napitnino, ga je zagotovil voznik, da ga pripelje s svojimi mršavimi kljuseti prav tako hitro na določeni kraj, kakor da bi se vozil v posebni pošti s kraljevimi konji.

„Gaa“ in sta bila prodana na dražbi za 80, oziroma 50 K, dasiravno sta bila glasovirja vredna 3000, oziroma 8000 K. Prav tako pa da sta tudi na dražbi kupila za s'epo ceno bogati servis, ki je bil na isti ladji. Razprava je dogajala, da sta ona dva glasovirja še vedno na oni ladji, in da srebrnega servisa sploh ni bilo na ladji. Cutlin se je izgovarjal, da je dobil ono vest od Benedetija, ki je izpočetka tajni, potem pa le priznal, da jo je res dal Cutlinu v priobčanje. Porotniki so potrli vprašanje, glaseče se na prestopke žaljenja časti potom tika, in sodni dvor je obsodil Cutlina v šestmesečno, Benedetija pa v trimesečno ječo.

Tretji v zvezi.

Pod tem naslovom je „Armer Tagblatt“ te dni priobčilo članek, ki drastično osvetljuje nesmiselnost avstrijske balkanske politike in nje posledice, ki naravnost katastrofalno delujejo na politično in gospodarsko pozicijo države in nje ugled pred svetom:

Uboga, stara država! Postala je prastara in je izgubila vid. Ne vidi, kako jo Nemčija potiska z Balkana — počas, ali stalno, sistematično, brez prestopka. Reke krvi je prelila prevzemši ulogo sovražnika za tuje interese na Balkanu, kjer naj bi v svojem lastnem interesu nastopala kot prijateljica. Desetletja že se bori monarhija proti balkanskim državam in koncentrirane vse sovražstvo narodov, ki naj bi bili nje naravni zavezniki. In potem prihaja Nemčija, da razpečava svoje blago v Srbijo, Bolgarsko in Rumunijo. Avstro-Ogrska je izgubila Rumunijo, ne da bi bila pridobila Bolgarsko; se je obsovala pri Srbiji, ne da bi se bila spoprijateljila z Grško. Za to pa je ustvarila novo provincijo — Italijo! Kraljevstvo albansko! In ko je potem monarhija na ta način dovršila svojo nalogo v politiki Nemčije, so jo potisnili v stran: Srbija in Bolgarska naročata svoje topove v Nemčijo; nečak nemškega cesarja, grški prestolonaslednik, vzame hčer rumunskega prestolonaslednika; Rumunska se pridružuje balkanskim državam; v Carigradu so poslali nemško vojaško misijo; na prestol Albanije prihaja nemški knez, spojen z rumunsko vladarsko rodbino po vseh sorodstvih. In če Albanija proti vsemu pričakovanju ne postane albanska, pa se prej ali slej priključi balkanski zvezi, v kateri igra Rumunska tako veliko ulogo. To je na eni strani facit politike, tirane skozi stoletja, ki je državo pred časom tako strašno postarala.

In na drugi strani? Citirali smo „Mattina“, ki namigava na okupacijo južne Albanije valed ustaje epirskih Grkov. Prinesli smo tudi vest, da so boje ladje, ki imajo spremljati novega vladarja Albanije v Drač, že duple v Trst, dočim še ni videti italijanske spremljevalne ladje. „Giornale d'Italia“ pa prinaša dopis iz Trsta, kjer je rečeno: „V Trstu vlada veliko razburjenje, ali ne radi prihoda princa Viljema Wiedskega. Gra marveč za vest, da ima priiti semkaj ena italijanska vojna ladja. V pristanišču je zasidranih več avstrijskih vojnih ladij, za katere pa se nikdo ne meni. Ko pa se je doznalo, da „Amiraglio Feruccio“ križarj med Trstom in Piranom, so vse oči tjakaj obrnjene v pričakovanju, da vidijo priljubljeno zastavo in da pozdravijo priljubljene mornarje....“

To je Italija — tretji v zvezi. In med Italijo in Nemčijo se nahaja stara monarhija, navezana na obe ti državi, od katerih nima nikakih koristi in od katerih ena jo iskorišča brezobzirno, dočim druga čaka le na trenutek, da se vrže nanjo. V resnici, če ima kdo pravico vzkliti: Bog me čuval pred mojimi prijatelji, pred sovražniki se bom že sama varovala — je to Avstro-Ogrska. Le dostaviti bi morala še: Bog me čuval pred mojimi prijatelji in pred — menoj samo! Kajti monarhija je le sama kriva, da je prišla v tak položaj! Ne grč Achreathal in ne grč Berchtold, ki sta le dalje delala v okvirju zistema, ki se ga, posvečenega po reakcijskimi tradicijami, ne sme strogolaviti, ker se tega ne dovoljuje. Nočemo govoriti o brezupni poziciji, ki jo v tem trenutku zavzema Avstro-Ogrska na Balkanu. Sleherni Slovan v monarhiji ve danes, da je bilo odvrsno le od Avstro-Ogrske, da bi v povečani meri uživala tiste dobičke na Balkanu, ki jih uživa sedaj Nemčija! In slehernemu Jugoslovnu je krvavelo srce, ko je monarhija nastopila proti balkanskim državam. Ne radi nevarnosti, da bi mogla Avstro-Ogrska zaustaviti roko balkanskih Slovanov — kajti že si je usvojila princip: „Balkani balkanskim narodom!“ — ampak radi nezglednih posledic, ki bodo izhajale za monarhijo iz nje-nega nastopa. Ali pustimo Balkan, ker tega, kar se je storilo, ni možno več popraviti v nestorjeno.

Ali kaj veže Avstro-Ogrsko na Italijo? Česa ima iskati v trozvezju, kjer jo izdajata oba druga zaveznika? In če se že ne more odtrgati od Nemčije, kje je povod, da veruje zagotovilo italijanskih vodilnih državnikov, kjer javno mnenje Italije in domačih Italijanov

niti ne skriva, da vidi v Trstu in velikem delu dežele v monarhiji prihodnji plen kraljestva italijanskega? Zakaj zatira monarhija še vedno Jugoslovane Italijanom na korist?

To je, česar ne moremo razumeti. Avstro-Ogrska se ne more odločiti za nikako velkopolezno politiko. Dobro, to bi še umeli. More se razumeti, da monarhija nima elastičnosti za prelom z Nemčijo. Tudi je razumeti, da se ne more premagati za sporazum z Rusijo, dasi je bila Rusija v minulosti opetovano nje zaveznica. Da se stara obdonavska monarhija še vedno ne more spoprijazniti z mislijo, da bi balkanske države, ki jih je dosedaj vedno gledala tako preko rame, smatrala za polnoveljave — kakor dela to n. pr. Nemčija —, tudi to bi si mogli še razlagati. In celo za zvezo z Italijo, s tem tradicijsko-naravnim in naravnim sovražnikom monarhije, bi mogli imeti morda smisla. Ali, za kar ne moremo imeti smisla in česar se ne more razumeti, je to, da monarhija še pospešuje aspiracije svoje italijanske zaveznice — aspiracije, naperjene proti svojem obstanku, proti svoji teritorialni integriteti. In sicer pospešuje s tem, da jugoslovanski element, ki je v boju proti italijanskemu, slabi Italiji na korist, a sebi v škodo. To se daje razlagati le po trdo-trajnem in vsaki pameti nasprotujočem vztrajanju pri zistemu, ki je svoječasnno pripravi monarhijo ob italijanske provincije in nedavno temu ob vpliv na Balkanu. To je zistem, ki vedno koristi le — tretjimi! To je vztrajanje pri zistemu, ki more prinašati tretjemu v zvezi le koristi, monarhiji pa le škodo. In ki jo bo, žal, v kolikor se more predvidevati, prinašal tudi v bodočnosti.

Domače vesti.

Essad paša v Trstu. Sročil je prispel z brzovlakom južne železnice v Trst Essad paša z ostalimi člani arnavske deputacije, ki je bila sedaj na Dunaju, kakor smo poročali med brzojavami vestmi. Essad paša in ostala deputacija odpotujejo jutri v Drač z nekim italijanskim parobrodom, ki prispe danes v Trst.

Jahta avstrijske vojne mornarice „Taurus“. s katero se odpelje novi arnavski kralj Viljem Wiedski v Albanijo, je prispela včeraj dopoldne iz Pule v Trst.

Sedaj bi hoteli vsi znati slovenski! Z uveljavljenjem službene pragmatike za državno uradništvo in učiteljstvo so stopili v veljavo deloma tudi novi predpisi za nje. — V kvalifikacijsko tabelo posameznika mora biti tudi vpisano, katere jezike dotičnik govori in piše ter v koliki meri. — Kakor se nam od več strani poroča, pri redjanju popisa vsakdo, pa če tudi ni zmožen niti enega pravilnega stavka v slovenskem ali hrvaškem jeziku, svoje predstojnike farba, da je zmožen enega ali celo obeh teh jezikov. Ti zagrizeni italijančki, ki se drugače kar stresajo, ako silijo na govorico, bi hoteli biti sedaj — ker jim tako kaže — po silil kvalificirani, ako že ne v obeh, pa vsaj v enem teh jezikov. — Dolžnost v to poklicanih faktorjev je, da preprečijo taka farbanja in sleparstva, ker bi drugače bilo to: emostavna goljufija! Kdor hoče biti za naš jezik kvalificiran, naj se ga tudi v resnici nauči. O njegovi jezikovni zmožnosti naj se pa v to izbrana komisija preprča s tem, da dotičnika preizkuša na lcu mesta, ker drugače lahko navede, da je sposoben vseh mogočih jezikov. — Na ta način bi vsakomur dana prilika, da se izkaže, kaj, bila odnosno v koliko svoje predstojnike — farba. Upamo, da bodo prizadeti faktorji ta naš upravičen opomina primerno upoštevali.

Najnaravnnejši stvari nočejo razumeti nekateri ljudje. Tudi če so jim vzroki dogodkom pred nosom, da bi jih mogli prijemati z roko, jih iščejo daleč kje — drugje. Vse, kar jim ne gre v račune, jim je umetno, krivično — atentat na njihovo pravico in njihovo posest. Naj je tudi vzrok iz domačih tal, naj korenini tudi globoko v domači grudi, kriče vendar, da je eksotično, umetno presajeno, in umetno — vzdrževano — vsiljeno. Taki ljudje so naši Italijani. Ves naš razvoj je — tako kriče — umeten. Tisoč Slovencev v Trstu so jim umetna stvarstva. Naš porastek tudi v oficijelnih izkazih — kajti v resnici smo bili od nekda tu, kjer živi naš človek že stoletja na svojih historičnih tleh kakor avtohtoni element — je po njihovem lavazija na tuja italijanska tla, je uzurpacija, je atentat na italijansko posest. Nočejo umeti, da se vrši tu naraven proces, ki je posledica dejstva, da so se naše življenske sile, poprej latentne, vezane, v časih narodne nezavednosti in nevednosti, vzbudile in delujejo vedno intenzivneje v istem razmerju, kakor se v naših masah ožirja narodni čut, spoznavanje svoje vrednosti in svoje pravice do življenja in uveljavljanja. Ni to torej nič novega, nič umetnega, ampak naravno je: niso to nove, od bog ve kje importirane šole, ampak stare, vabljene k življenju. Italijani pa nočejo razumeti tega naravnega procesa in zato žive v samoprevari in krivi veri, da bodo s svojim krikom in nasiljem

torej v resnici umetno — mogli zaustaviti ta proces. V tem varanju samega sebe je tudi razlaga za vso nesmiselnost in stalniča dolžne skrbi za svojo lastno bodočnost desperatne italijanske politike. To je bolj proti naravi, kakšen bi bil, če bi hotel kdo po sili, naj Dnava ne teče proti Črnemu morju, ampak naj se kar naenkrat zasneče proti Severnemu; ali pa, če bi hotel kdo zabraniti solcu, da ne bo poškilo svojih žarkov na zemljo, s tem, da drži dian pred očmi. Solnce si je vendar dale, pač pa jemlje dian vid njegovemu lastnemu očesu. Tako delajo naši Italijani: slepe si oko z dianjo svoje zagrizenosti, da ne vidi — solca resnice. — Analogen boj bijejo Italijani na Reki. Nekoga dne se je razvnel „Piccolo“ v nekem dopisu z Reke radi dejstva, da ima neko hrvaško društvo svoj sedež v najlepši ulici mesta, menda na Corsu, in da celo razobeš hrvatsko zastavo. Razburjajo ga tudi hrvaški denarni zavodi na Reki, ki so celo tako drzni, da imajo lepa poslopja na najlepših centralnih krajih mesta. Kupiti da hočejo sedaj poslopje, kjer je najbolj italijanska kavarna: Ciste Europa! Zres strašno! Nečuvna predrznost od strani Hrvatov. Srdi se na hrvaške gledališke družbe, ki prihajajo na Reko. Vse to je za Italijane — lavazija hrvaštva na Reko, narodna in gospodarska. — Hrvatska lavazija na Reko! S svojo malo dianjo hočejo zakrivati resnico, da je Reka na starih klasičnih hrvaških tleh, ki so igrala važno ulogo v zgodovini hrvaškega naroda in da je edino hrvaški živelj prastaro reško prebivalstvo. Na tej resnici ne izpreminja čisto nič dejstvo, da se neugodni politični dogodki odtrgali Reko od kraljevine Hrvatske in da je Marija Terezija v l. 1779. podarila Reko Ogrski kakor „corpus separatum“, katero ime pa že samo ova, da je to provizorij, ki ne odjemlje Hrvatski zgodovinske lastninske pravice do Reke. Najeklatantnejše pa je ta pravica izražena v dejstvu, da ustava Hrvatske določa Reki dva zastopnika v hrvaškem saboru. Reka sicer ne izvršuje te ustavne pravice iz umevalnih razlogov, kar pa ne odjemlje temu dejstvu prav nič od njegove veljave. In če dela sedaj hrvaštvo na to, da revindicira svojo pravico do Reke, ni to nikaka lavazija, ampak le naraven proces, ki naj povrne hrvaškemu narodu, kar je njegovega — čisto analogno, kakor je naše vstanje v Trstu le naraven proces. Vzbujajoči se narodi zahtevajo svoje! Tega procesa Italijani ne zaustavijo. Ne z dianjo, ne s krikom in ne s potajevanjem zgodovinskih resnic ne odpravijo Italijani naše pravice do teh tal ob obali Adrije!

To je njihova — kultura! Zadaraki „Narodni list“ je omenjal nedavno smrti nekoga zadarskega Italijana s pripombo: „Bil je pošten, čeprav je bil Italijan“. Na to je „Giornale d'Italia“ zahreščal kakor razjarjen petela na svojem — gnoj! Za začel je z insultom, češ, da je „Narodni list“ list, ki urejajo in pišejo „pasji sinovi hrvaški“. To tej introdukciji nadaljevanje: prvaka za prvaka, surovost za surovostjo, samo nagromadeno cveje s kulturnih gredic:

„Lopovski kreten, ki je mislil, da užali italijanski narod s tem, da z zobuni, zelenimi od žolča, zveči blato, ki mu v griu kipi la vre, ne ve v svojem strašnem neznanju mazača, ali divljaka, nedostopnega vsaki kulturi in pristojnosti, da val, ki uživa visoko čast, da v mejah ali izven mej dižave pripadajo narodnosti Danteja, Lionarda, Cavourja in Garibaldija, ne sprejema pouka o poštenju od nikogar, najmanj pa od razbojnikov balkanskega plemena, ki z blatom, ki se drži njihovih čevljev, okužujejo mesta na oni strani Jadrana, kjer v gradovih, na trgih, v palačah že živi nezlomljena in nepremagana nezakrivljiva civilizacija beseških prednikov v sladkem jeziku naroda. Ali Ali naj se dvigne prigovor proti temu? Ne. Italijanski narod se ne ponižuje za stopnjo blatne golazni, ki rige strup na njegove slave; pogablji jih hoče s težo brezsmrtne svoje zgodovine.“

Celo „Frankfurter Zeitung“, ki je presadila v svoje predale to cveje z grede italijanske kulture, pripomni sarkastično: „Sile te nezakrivljive civilizacije se hrvaški list gotovo ne bo mogel ubraniti“. Mi pa bi še pripomnili, da je iz krvi golazni, ki baje okužuje mesta te obali Jadrana, izšla ona, ki je dala kralju Italije zdrave otroke. Ste-li razumeli: ad ave? Preliha se v njih zdrava kri golazni z Balkana! Se svojimi slovimi labruhl je dokazal „Giornale d'Italia“ le to, da je bila opazka v „Narodnem listu“ umetna in upravičena ter da je pokojemu Italijanu napravil le kompliment s tem, da je diferencial med njim in kulturo v uredništvu „Giornale d'Italia“.

Italijanski tečaj. Prejeli smo: Pod pokroviteljstvom „Hrv. školskog društva“ ustrojilo se je tečaj za učenje talijanskog jezika. Tečaj se vrši od 8—9 na večer, i to utorkom i petkom, u društvenim prostorijama, ul. Lavatolo N. 1. I.

O potrebi znanja talijanskog ezika za svakog našeg čovjeka, koji se nastani u Trstu, ne trebamo razpravljati. U našim gospodarskim i političkim borbama pruža nam poznavanje protivničkog jezika dobro oružje,

kojim se moramo poslužiti šio izdajnlje. Preporučamo s toga našim mladiciima, da se odmah upišu u taj tečaj, koji vodi vješta učiteljska sila.

Večeras je prva ura obuke za novoupisane učenike i učenice. Tečaj je ustrojen samo za Slavene.

Poraz Italijanov pri Adul. V nedeljo je bila obletnica bitke pri Adul. Dne 1. marca 1896. je abesinski cesar Menelik, ta afriški potentat, namlatil Italijane kakor slamo in poglaj njihovega Baraterija v divji beg. Italijani so hoteli priti do vatočno-afriške kolonije in skomlasi se jim je naredila po Abesiniji, ker bi sčasoma, kakor gospodarji Abisinije, postali brezpogojno gospodarji tudi najjužim izhodom Rdečega morja, torej važne točke v trgovskem pogledu. Mislili so, da si z lahkoto pridobe Abesinijo. Oj tedaj se računa z Abesinijo kakor z državo in to dejstvo neumisljeno križa razne aspiracije, ki jih goji Italija v svoji afriški kolonijalni politiki.

Pritožba. Podpisani se pritožujemo proti temu, da c. kr. poštno ravnateljstvo nastavlja za pismonoše ljudi, ki ne znajo in ne razumejo slovenskega jezika. V ul. S. Francerco je več slovenskih društev. Neki nov pismonoša, ki ne pozna označenj na naslovih, pušča vse pošiljke, kjer se mu zdi najbolj primerno, tako, da prejema ena oseba pisma la druge pošiljke kar za tri, štiri stranke! Ljudje, ki ne znajo slovenski, niso za službo pismonošev. — Siede podpis.

V opozorjenje prizadetim posestnikom. C. kr. železniško ministarstvo je odredilo z odlokom dne 2. novembra t. l. št. 34824/193, da se po odmeri dotičnih določil naredbe c. kr. trgovskega ministarstva z dne 25. 1. 1879 dr. zak. št. 19, zaradi nekatereh načrtov, ki se smatrajo za primerne s tehničnega stališča, izvrši političen obhod. Zasnova načrti zadevujejo opustitev stez pri km 568.603, 566.451, 566.537, 567.876, 568.860, 569.328, dalje opustitev paralelne poti od km 567.4 do km 568.850 in poslednjič postavljenje zapornice pri stezi pri km 546.124 na progi južne železnice Dunaj-Trst. Dotični načrti so v uradu c. kr. namestništvenega svetnika (ulica Caserma 7 il. nadstropje, vrata 17) za dobo 8 dni, računši od 2. marca 1914, na razpolago strankam za pregledovanje in je prosto interesentom, podati svoje prigovore proti načrtom ustmeno ali pisмено v istem roku in pri istem uradu.

Občni zbor Učiteljskega društva se je nadaljeval preteklo nedeljo. Kakor smo že zadnjič omenili, se prvič niso moge dokončati volitve, ker sta v društvu nastali dve struji, starih in mladih. Drugega dela običnega zbora, ki se je vršil to nedeljo, se je udeležilo bolj pičlo število učiteljev. Posebno so starejši elementi pokazali s svojo odsotnostjo, da radi prepuščajo vodstvo društva mlajšim, ki se kažejo kar najbolj navdušeni za pomlajenje društva. Zato je bila izvoljena s skoraj vsemi glasovi navzočih lista dosedanjih opozicijsalcev. Ker se med prisojnim učiteljskim sploh opaža neko gibanje, se hočemo v eni naših prihodnjih številkih baviti z nekaterimi pojavi tega gibanja.

Dijaški ples v Trstu se bo vršil v soboto, dne 7. t. m., v dvorani „Fenice“ (ul. S. Francerco št. 5). — Ples bo vodil g. prof. Unek, s irai bo vojaški orkester. Vstopnina znaša 2 K za osebo. Promenadna obleka. Vabila se razpošiljajo te dni; kdor bi pomotoma ne prejel vabila, naj blagovolj reklamira na naslov: Viktor Vovk, Trst ul. Balsevere št. 75.

Zlat prstan je našel upravitelj „Narodnega doma“. Kdor ga je izgubil, naj se zglati pri njem.

Tržaška mala kronika.

Trst, 2. marca.

Dva Bošnjaka aretirana. V nedeljo ponoči okrog pol 11, malo pred odhodom Lloydovega parnika „Baron Bruck“ od pomola sv. Karla, je bil aretirani neki vojak bosanskega polka, ki je pobegnil iz zapora v veliki vojašnici. Dva uga vojak istega polka sta izkušala aretiranca izrgati iz rok patrolje 32. pešpol. Končao pa je bil le aretirani begunec in pa tudi eden od onih dveh, ki je hotel razorožiti korporala 32. pešpolka, ki je vodil patroljo.

Nesreča pri delu. Danes dopoldne okrog 9. ure sta na parniku „Frigida“, ki je lait Austro Amerikane, dela kotlarja Ivan Atzmann in pa Nikola Gaberčič na neki armaturi, ki pa se je prelomila, vsled česar sta oba padla nekaj metrov globoko. Prvi si je razbil črepljo, drugi pa je dobil več poškodb na raznih delih telesa. Neki tretji delavec pa je bil le lahko ranjen. Vse tri so prepeljali v bolnišnico.

Renjikoški zlikovci aretirani. Danes zjutraj okoli pol 5 sta bila v bližini cerkve Sr. Antona novega aretirana dva možaka, ki sta se zdeli policijskim organom zelo sumljiva. Bila sta to Ivan Zaramella, star 24 let, iz Benetok, in Josip Silvatti, tudi iz Benetok. Le-ta je bil že enkrat izgnan iz Avstrije. V njunem stanovanju v podstrešju hiše št. 22 v ul. Torre bianca so našli potem celo zalogo najfinjšega perila, znamenovanega s črkama „G. G.“, „M. G.“ in

udi „E. G.“, svilenih nogavic, ovratac, ro-kavic itd. Pozneje se je dognalo, da sta ta dva tiška pripadala vlomilski tolpi, ki je bila aretirana 16. februarja t. l. Aretiranci so bili sami ranjliki in sicer 49letni Na-poleon Cipellato, iz Benetk, Alojzij Galil, star 27 let, tudi Benečan, Kandid Conigo, star 26 let, Benečan, nakar brez posla, Josip Salvati in Anton Fabris, tudi oba Benečana. Cipellato zasledujejo italijanske oblasti zaradi tatvine, ostali pa so tudi vsi bili v Italiji pod policijskim nadzor-stvom in so bili kaznovani zaradi različnih zločinov.

Po trgovinah ste kradli. — Že dalje časa so tožili razni trgovci, da jim zmanj-kuje različno blago, da pa ne morejo do-gnati, kdo jim ga kraje. Sedaj pa je poli-cija aretirala neko starinarico, Speranco Pi-rona, ki je prodajala ukradeno blago, in je prišlo na dan, da sta bili tatili 60letna Ma-rija Regent in 45letna Magdalena Slavec, obe s Kontovelja. Imeli ste pod krili na-pravljene velike žepe, v katere ste sprav-ljali blago, ki ste ga ukradli v trgovinah, kjer ste si dali pokazati razno blago, češ da hočete kupiti to ali ono, dotim pa ste v resnici le prihajali kras. Največo škodo je trpel pri tem trgovec Hektor Battil, ki ima trgovino v ul. Sv. Antona in Novi ulici.

Imenitnega nočnega čuvaja je imela znana zlatarska tvrdka Rudolf Dussich. Ta čuvaj je bil 36letni Alojzij Mazzolani, od nekdaj iz Lombardije. Sedaj je namreč prišlo od italijanskih oblasti obvestilo, da je Maz-zolani — nevaren tat. Tržaška policija ga odpölje čez mejo.

Zaradi vlomov v Pulj sta bila aretirana v Trstu 25letni Radoif Dell Ago, s prilikom „Carbun“, in pa njegova ljubica Ivana Janc, stara 21 let. V noči od 19. na 20. februarja sta namreč vlomila pri gospe Romani Ber-tanovi v Pulj in ukradla raznih dragocenosti v vrednosti 600 K. Dell Ago je tudi csum-ljen, da je dne 16. februarja vlomil v trgo-vino gospe Tavolato v tržaškem Starem mestu in ukradel raznega blaga za okroglih 7000 K.

Aretirana vojaška begunca. Danes zjutraj o polni šestih sta bila aretirana neki Enil Scher in Mario Giglio, ker sta po-begala od vojne moralice. Aretiran je bil tudi neki Ivan Serbo, pri katerem sta se skrivala.

Zaradi vlomov v Gorici je bil aretirani v Trstu 45letni Franc Diluszycki, ki je me-seca decembra vlomil v malo semenišče in odnesel 500 kron.

Porotno sodišče.

Včeraj je pričelo prvo letošnje zaseda-je tržaškega porotnega sodišča, in sicer z razpravo proti 33letnemu poljedelcu Josipu Blažiču, pok. Ivana, doma iz Pomjana v Istri, ki je obdolžen zločina ubojstva, izvr-šnega dne 1. septembra t. 1913. na osebi svojega očca Mateja Hrasta.

Razpravi, ki je določena na dva dni, predseduje predsednik deželnega sodišča vit. Milovčič, a votanta sta deželnosodni svet. Prisilni in sodnik dr. Janchi. Državno pravdnitvo zastopa državni pravdnik dr. Marinar, a branitelj je dr. Robba.

Porotna klopa je sestavljena iz gospo-dov: Viljem Almeida, Gidon Bosma, Anton Babič, Edmund Hynzel, Viljem Fabiani, Ja-kob Bandel, Jakob Stoka, Alfred Bacharach, Jakob Pittano, Ovidon Cavalcanie, Anton Mafit in Arhmed Stupaiz; nadomestni po-rotnik je g. Jakob Mankoč.

Glasom obtožbe je obtoženec Josip Benčič dne 1. septembra t. 1913., potem, ko je že del časa kahal jezo proti pok. Mateju Hrastu in potem, ko je bil oni ve-čer, dne 1. septembra, s Hrastom v eni in isti gostilni (gostilna Brazzatti) zalučal proti temu poslednjemu kamen in ga z njim za-del v trebuh, valed česar je Matej Hrast malo dni pozneje umrl: udarce s kamnom mu je bil namreč prebil črvo, valed česar so ga morali operirati, a posledica vsemu je bila, da se je Matej Hrast vnela čre-vesna mrena, valed česar je umrl.

Takoj drugi dan po dogodku in tudi naslednje dni, da, če celo na smrtni po-steji je pokojni Matej Hrast trdil, da je za-dobil rano po kamnu, ki mu ga je bil za-lučal Josip Benčič.

K razpravi je pozvanih 19 prič. Po pričanju obtožence, je predsednik vprašal obtožence, če se il priznava krivim, kar je obtoženec energično zanikal.

Obtoženec je za tem povedal sledeče: „Ko je umrl moj ubogi pokojni oče, je mati ostala z mano, v moji družini, a vreskupno posestvo je bilo na polovico moje, a na polovico njeno. Nekaj tednov po smrti mojega očeta se je začel Hrast vmešavati v naše družinske stvari in je slednjič izvalil mojo mater, da je šla k njemu že dva meseca po smrti mojega očeta. Moji materi je bilo 68 let, a Matej Hrast je bil star komaj 41 let! No, tri me-sece po smrti mojega pokojnega očeta, in sicer potem, ko sta že 20 dni prebivala skupaj, sta se moja mati in Matej Hrast poročili. Sedaj meni ni bilo všeč, da mi je Hrast odpeljal mater, katero sem vedno rad imel. Posebno pa mi ni bilo všeč, ko sem izvedel, da je moja mati prodala ne-kemu sosedu (Blažiču) svojo polovico naj-

nega skupnega posestva za 1100 kron in da je od te svote dala Hrastu 800 kron, s katerimi je on potem cele tedne poplaval.

Poleg tega sem bil izvedel, da Hrast grdo postopa z mojo materjo, in vse to skupaj je v meni vzbujalo ogorčenje proti Hrastu. Vendar pa izjavljam tu, da bi bil dal jaz duška svojemu ogorčenju le s par klobutami, nikdar pa nisem mislil niti od daleč, da bi mu ugalil življenje.

Pa mu ga niti nisem! Oni večer sva bila res v gostilni Brazzatti; on je bil sicer pijan, a jaz sem bil popolnoma trezen. Ker sem želel, da bi bilo konec spora med na-ma, sem stopil v gostilni k njemu in ga vprašal, če se hoče z mano sprijazniti, a on mi je odgovoril, da noče govoriti z mano. Na to sem jaz odšel iz gostilne in se napotil proti domu. Nesei sem s seboj lončeno po-sodo, v kateri sem imel pol litra vina. Morda je kdo mislil, da imam v rokah kamen, a jaz sem pokazal priči Simoneti, ki se mi je bil pridružil med potom, da imam v rokah le posodo z vinom. Kmalu za tem sem iz-vedel, da leži na trati, blizu pokopališča moj oči. Šla sva s Simonetijem in ga dvignila. Hrast je pa mene dožlil, češ, da sem mu jaz zalučal kamen, in ga žolim za-del v trebuh. Meni se zdi, da si je Hrast iz sovraštva izmislil, da sem ga jaz ranil, ali pa da se mu je morda to zdelo res, ker je bil pijan. Sicer je pa bila taka tema, če bi bil prav jaz zalučal kamen, da bi tega Hrast ne bil mogel videti. Z druge strani ti bil pa tudi jaz lahko že pred preiskovalnim sodnikom rekel: „Da, res, zalučal sem proti njemu kamen, ker je šel za mano in sem se ga bal; a jaz nisem nameraval niti raniti, niti zadeti, temveč le ostrahiti!“ Ker pa nisem jaz zalučal proti njemu nobenega kamna, trdim, da sem pri vsej tej stvari nedolžen.

Zatem se je pričelo zasliševanje prič. Od vseh 19 prič jih je bilo včeraj v dopol-danski razpravi zaslišanih 10, a ob 2 po-poldne je predsednik prekinil razpravo do 5 in pol zvečer.

V začetku večernega nadaljevanja raz-prave sta bila najprej zavilana zdravniška izvedenca, primarij dr. Massopust in dr. Saunig. Ker se ni izrek teh dveh izveder-cev vjemal, ni pravzaprav, ker se je izve-deneec dr. Massopust na razpravi izrazil nasprotno s pismeno izjavo, ki jo je bil podal preiskovalnemu sodniku, je zastopnik državnega pravdnitva predlagal, da se raz-prava odloži v svrhu, da se dotično vprašanje stavi kakim medicinski fakulteti. Bran-itelj se je temu energično uprl in sodišče je odklonilo predlog državnega pravdnitva ter odredilo, da se zdravniška izvedenca zasli-šita še enkrat, češ, da se morda tem potom pride do pojasnitve navzkrižja.

Zaslišan je bil nato primarij dr. Masso-pust, in ta je pojasnil nesporazum tako, da ni bilo več nikakega navzkrižja: on le ni bil prav razumel stavljene mu vprašanja. Sicer bomo pa poročali o zaslišanju prič in o njih izpovedbah točneje v jutrišnji številki.

Le toliko naj še povemo, da obtožen-čeva mati, Ivanka, vdova po Mateju Hrastu, ni prišla osebno na razpravo, valed česar je branitelj predlagal, naj se razprava pre-izine, da se more obtoženčeva mater zasli-šati ustmeno, kar je pa sodišče odklonilo in dalo prečitati pismeno izjavo te priče.

Slovensko gledališče

Tekom časa, odkar nam vsled preoz-kega prostora v našem listu ni bilo mogoče poročati o predstavah našega gledališča, so

Zapomnite si!!

1. Emulzija Scott je edina emul-zija iz ribjega jetrnega olja, ki je izdelana po Scott-ovem načinu, in katera gleda ponosno na 40 letni obstanek poln uspehov.

2. Emulzija Scott je napra-vljena samo iz najkrajšega jetrnega olja ločodskih polenov in iz drugih prvovrstnih snovi. Ista je tedaj stalnega okusa in uspeha.

3. Emulzija Scott iz ribjega jetrnega olja je okusno in lahko prebavno krepilo, ki pospešuje slast in dosega ravnoteke uspehe pri otrocih kakor pri odraslih.

4. Emulzija Scott se ohranja neizpre-menljiva ter je ravnotako uspešna poleti kakor pozimi.

Kupujte torej vedno in edino le „Emul-zijo Scott“ in nobene druge.

Cena originalni steklenici, ki se dobiva v vseh lekarnah K 2.50. Ako se pošlje 50 vinarjev v znakih tvrdki „Scott & Bowne G. m. b. H. Dunaj III., ter se ob tej priliki sklicuje na ta oglas, pošljemo potom ene lekarno, in sicer samo enkrat, steklenico emulzije „Scott“ za poskušnjo (11)

Dobiva se v vseh tržaških lekarnah.

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so na katerikoli način izkazali zadnjo čast naši iskreno ljubljeno materi, oziroma tašči in stari materi, pokojni

Alojzije udovi Delles

se tem potom najsrčneje zahvalujemo.

Izrekamo ginjenim srcem našo najtoplejo zahvalo tudi vsem onim blagim osebam, ki so nam ob tej žalostni priliki lajšali našo neiz-merno bol.

Rodbina Delles-Desenibus-de Königs-Bichler.

JOSIP STRUCKEL

Trst, vogal ul. Nuova-S. Caterina

Nov prihod volnenega blaga za moške in ženske, sefir, batist in perijiva svila za jopice.

Svilena in okrasni zadnje novosti velik izbor izgotovljenega perila in na metre, spodnje srajce moderci.

Vezalne in drobnarije, preproge, za-veze, triži po izjemno nizkih cenah.

Fratelli Rauber

Trst, ulica Carducci št 14 (ex Torrente)

Zaloga ustrojenih kož.

Velika izbora potrebščin za čevljarje. • Specijaliteta potrebščin za sedlarje.

Zobozdravnik

dr. Hinko Dolenc

se je preselil iz ulice Sv. Lazarja

v ulico Valdirivo št. 27.

Ordinira in sprejema od 9-1, 3-6

Dvigalnik na raspolago.

Kje se dobi blago po zmernih cenah?

Edino le

v trgovini manufakturnega blaga

A. Laurenčič, Trst

ul. Nuova 40 (vogal ul. S. Giovanni)

Prodaje se: vsakovrstno zimsko moderno blago, volnene spodnje srajce za moške, ženske in otroke, fuštanj, triži, pikye, beli in delani; volnene in bombažne odeje; perilo izgotovljeno in na meter; vse potrebščine za postelje. Drobnj predmeti.

ARTURO MODRICKY

Predajalica manuf. blaga in drobnih predmetov

Trst, ul. Belvedere 32.

Sivane odeje od K 6.40 do 18.—, vol-nene K 3.— do 3.20, bel in pisan fu-štanj, bombaževi in volneni trikoji za moške, ženske in otroke; volnene in svi-lene šarpe. Izdelano perilo. Platno na mero za rjuhe, zimnice, srajce, ovrat-nice, ovratnice, zapestnice, dežniki itd.

Velikanska izbora. ZMERNE CENE.

Spominjajte se CMD!

Ljubljanska kreditna banka

podružnica v Trstu

Centrala: Ljubljana.
Podružnice: Split, Go-loveo, Sarajovo, Go-riča in Celje.

ulica Caserma 11.

Telefon: 5-18.

Blagajna je odprta od 9-12^{1/2} in 2^{1/2}-5

Dolnška glavica:
K 8.000.000—
Rezervni zakadi:
K 1.000.000—

Izvršuje najbolje vse v bančno stroko spadajoče tranzakcije.

Vloge na knjižice 4% obrestuje s 4% netto.

(rentni davek plača banka iz svojega).

vloge na tekoči in žiro-račun najboljše po dogovoru.

Sprejema borzna naročila za vse tu- in inozemske borze.

Brzojavni naslov: Ljubljanska banka.

Dr. Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu, v ul. San Lazzaro št. 17, I.

(Palazzo Diana)

Za cerkvijo Sv. Antona novega.

Sprejema od 12. do 1. in od 6 do 7 pop.

ženske od 5 do 6 popoldne

Dr. PEČNIK

(Dr. PETSCHNIGG)

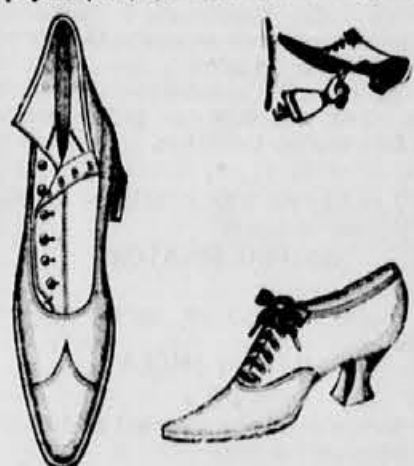
TRST, VIA S. CATERINA ŠTEV. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni 8—9 in 2—3 in specijalist za kožne in vodno (spolne) bolezni: 11^{1/2}—1 in 7—7^{1/2}.

Neverjetne cene

Krasni čevlji! Izredna trpežnost!

Moški, jako elegantni čevlji K 9 50 in 12 50. Ženski čevlji, krasnih oblik K 9 50 in 12 50. Vsled pozne sezone se prodajajo različni ženski čevlji, modernih oblik, ki so stali prej od 11 do 15 K, sedaj s 30 do 45 odsto popusta, t. j. po edini ceni 8 K par.

Jovarna Alfred Fränkl

čevljarnica

MÖDLING

TRST - Corso šte. 27.

Podružnica:

ulica Cavana šte. 11

Vis à vis ul. Madonna del Mare)

te z godišje v našem gledališču tako daleko
je izpremembe, da jih moramo vsaj na
krat omeniti. Odbor dramskega dru-
štva, čigar predsednik, g. Semrov, se je
povedal predsedstvu, ker se je stalno pre-
dajal iz Trsta, in vodi sedaj predsedniške
posle podpredsednik, g. Ponikvar, je prišel
do prepričanja, da društvo se more vzdrže-
vati opere in operete in je v ta namen od-
vedal opernemu in operetnemu osebju.
Ostala je le še drama, o kateri smemo
upravičeno trditi, da je v resnici dobra in
da zasluži vsestranskega zanimanja s
strani občinstva. Prav v zadnjem času je
tudi zapustil časno naš odbor — odbor
mu je v ta namen dovolil daljši dopust —
dosedanji režiser in artistični vodja našega
gledališča, g. Dragutinović, ki je odšel k
oslovesnemu gledališču kot voditelj polne
turnee. Vodstvo našega gledališča je prevzel
g. Toplak, ki je znan našemu občinstvu kot
liberna dramatika moč in ki vodi predstave
v resnici z vso spretnostjo.

V nedeljo popoldne se je ponovila
drama „Gospa majorka“, in občinstvo
je bilo s predstavo prav zadovoljno.

Zvečer smo imeli na našem odru
Scenar-Kademburgo veseličro „Go-
spod senatorja“. Saov te igre ni sicer
niti prvokrat niti zadnjokrat uporabljena na
slovenski enaki ali vsaj podobni način, toda
spretna tehnična izgradba zagotavlja veselo-
stigi vedno lep uspeh pri občinstvu, ki se
hoče par uric veselo pozabavati. In tako
zabavo je tudi imelo naše nedeljsko ve-
čerje gledališko občinstvo. Glavna uloga
„gospoda senatorja“ je bila v rokah gosp.
Boleslavskega, kateremu prav radi prizna-
vamo, da je podal tega domačega tihana
prav dobro. V pogovoru z dr. Gerlingom
(g. Toplak) bi naj bil nekoliko počasnejši v
izgovoru, kajli pri hamburških trgovskih
mogotčin odtehtuje tudi vsaka beseda —
tako. Dr. Gerlinga je ustvaril g. Toplak vse
hvale vredno. Prav tako zasluži strahopet-
ni „gospoda senatorja“ (g. Gradiš st.) vso
pohvalo. Manjšo ulogo Oskarjevo je izpolnil
g. Gradiš ml. Ga. Dragutinovića je podala
s svojo priznano rutno popolaoma v voljo
svojega „gospoda senatorja“ vdano gospo
senatorico. Gca. Železnikova je bila prav
dobra, po svojem očetu se izprevrila, a
pozneje vendar do prave pameti došla sta-
telja omožena hčerka, dočim je ga. Mitro-
vičeva izborna podala drugo hčerko, natvno
penzionatko, gca. Lepuševa pa tudi prav
dobro gca. Petzoldova, prej po gospodu
senatorju toliko zametavano, a pozneje je
spoštovano guvernanta in nevesto Oskarjevo.
Režija vestna in natančna.

Igra je torej v posebnosti in tudi v
celoti uspela prav dobro, ter je bilo občins-
tvo zajo izredno zadovoljno. — r.

V nedeljo ob 3.30 popoldne se uprizori
kot kronski predstava
„GOSPOD SENATOR“.

Zvečer ob 8.15 se uprizori izborna
turka
„MARTIN SMOLA“.

Vstopnice za obe predstavi se dobivajo
pri gledališki kladnici.

Društvena vesti.

Tržaška sokolska župa.

V nedeljo, dne 8. marca 1914,
ob 10 dopoldne, se vrši v telo-
vadnici Sokola v Trstu, ulica
Stadion št. 21

redni občni zbor

T. S. Ž.

z običajnim dnevnim redom. Starosta.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.
Danes zvečer ob 8 v odborovi sobi od-
borova seja. Pridite polnoštevilno.

Starosta.

Veselični odsek Tržaškega Sokola
ima danes zvečer ob 8.30 v kavarni „Bal-
kan“ svojo sejo. Prosimo, da se je čim
udeležijo v večjem številu.

Trgovsko izobraževalno društvo v
Trstu. Danes ob 9 zvečer se bo vršila
zadnja odbojna seja pred občnim zborom.
Ker je dnevni red jako važen, se prosijo
polnoštevilno udeležbe. — Jutri ob 9 zvečer
se vrši v društvenih prostorih volilno po-
svetovanje, ki se sklicuje volilni odsek radi
sestave novega odbora. Člani naj se ga
polnoštevilno udeležijo.

Slov. akad. fer. društvo „Balkan“
javlja p. u. poskani v peticem, da se vrši
jutri, ob 7 in pol zvečer pevška
veja v prostorih „Trg. hobr. društva“ ul.
sv. Frančiška št. 2.

Kolonjska podružnica CMD sklicuje
v svojih prostorih novega odbora, v
društvenih prostorih št. 374 danes ob 7
zvečer sejo.

Narodna delavska organizacija

Zveza jugosl. lesnih delavcev vabi
svoje člane na sestanek, ki bo danes ob 7
zvečer v društvenih prostorih, ul. sv. Fran-
čiška št. 2.

Zidarska skupina. Za jutri ob 6
zvečer sklicuje zidarska skupina važen se-

stanek v društvenih prostorih, ul. sv.
Frančiška št. 2. Razpravljalo se bo na njem
o bodočem občnem zboru skupine in o zi-
darskih strokovnih vprašanjih.

Izredni občni zbor Konsumne za-
druge članov NDO v likvidaciji se bo
vršil dne 4. t. m. ob 6.30 zvečer v društve-
nih prostorih v ul. sv. Frančiška št. 2. —
Dnevni red: Volitev enega člana v likvida-
cijski odbor.

Za pevski zbor NDO se vrši prvi se-
stanek v petek ob 7 zvečer.

Skupina postiljonov sklicuje za četrtek
ob 9 zvečer občni shod v kons. društvu
v R. jazu. Dnevni red shoda je važen, zato
naj se ga udeležijo vsi postiljoni.

DAROVI.

— Za Cini Metodovo podružnico na
O. črni je daroval, da počasti spomin g.
nadvetnika V. Furlana: J. Jamšek 20 K.
(Radi školskega glazbenega zakaznola).

— Za paviljone na planinskem plezu je
daroval g. Kristjan Dek 20 K.

Vesti iz Goriške.

Komen 2. marca 1914. Danes zjutraj
je umrl v 76 letu svoje starosti mati blv-
šega župana v Komen, Lucija Švara, rojena
Makarovič. Bolehala je skoro eno leto in
danes jo je naša bela žena zemskih muk
in trpljenja. Bila je visoko črna žena, ple-
menitega sica in kremenitega značaja. Po-
znali smo jo vsi le kakor našo dečbino. Z
vsemi je občevala kakor dobra mati. Kljub
svoji starosti je čitla do zadnjega
časa skoro vse slovenske časopise. Pobožna
in verna je bila, kakor vsaka slovenska
žena njene dobe, a vedno je izreco la čd-
kito obsejala pravno klerikalnega časo-
pisa. Bila je dobra, da, še predobro! O-
stane nam z bog svoje dobrote vedno
v spominu. — Njej pa bodi zemljica
lahka!

Razne vesti.

Roparski napad na ekspresni vlak. Iz
Birminghama v ameriških Zedinjenih državah
poročajo, da so trije roparji ustavili 12 milj
severno od Birminghama ekspresni vlak, ki
je prihajal iz New Orleansa. Pokradli so
40.000 dolarjev iz poštinih vreč in so potem
odpeli lokomotivo od vlaka ter se odpeljali
z njo dalje. Nekje ob progi jih je čakal
avtomobil, s katerim so potem izginili, da
nibne ne ve, kam. Lokomotivo so pustili na
prgi, ne da bi jo bili poškodovali. Eks-
presni vlak je po večurni zamudi mogel na-
daljeovati vožnjo.

MALI OGLASI
se računajo po 4 stot. besedo.
Mastno tiskane besede se ra-
čunajo enkrat več. Najmanjša
pristojbina znaša 40 stotink.

Čista meblirana soba se odda pri slovenski dru-
žini. Barriera 33. v a/a 13. 178

Elegantno meblirano sobo se odda v najem.
Via del Toro 5, III. vrata 8. (183)

Gospodična želi službo v trgovini ali toba-
karni. Ponudbe pod „Zanes-
ljiva“, pla-na pošta, Gorica. 150

Hiša v Tolminu z dvema stanovanjima na
krajini legi z lepim vr-
tom, se ceno proda radi selitve. Pripravna je za lo-
tovitve ali za kake obrt. Nastov pove Inzerat od
delek. 181

Hotel-Restaurant-Bufferet Kosič
ulica Carradori št. 15 (vagal ulica Geppa). — Pripo-
ročam se vsakemu občinstvu za obilni obisk, kjer
se dobijo vse vrste vina in jivo Driher, vsakovrstna
gorila in mizla jedila ob vsakem času. Sobe za pre-
nočje ob 2 K naprej. HINKO KOSIČ, lastnik. 174

Korespondentinja zmožna slovenskega,
italijanskega, nem-
škega eventuelno praktičnega, se takoj sprejme.
Ponudbe v poštni predal 89, Stadion, Trst. 173

Mesnica Josip Zobec Via degli Ap-
plari št. 5,
Škorklja-Sv. Peter. — Velovsko meso prve vrste po
K 1.20 do 1.36. 175

Nova brivnica Via Belvedere št. 4 so pri-
poročam slavnemu občinstvu.
Udani Mujičević Juri, bivši pomočnik V. Gjurnas. 2006

Odda se meblirana soba v ulici Boschetto 40,
II. vrata 8. 170

Odda se soba in sobica s hrano v ul. Boschetto
40, polunadstropje, vrata 2. 171

Oddasta se dve meblirani sobi boljšina
miznidenica v ulici Ruggero
Manna 11. vrata 3. 179

Odda se soba s dvema poseljskama za K 16
mesečno. Naslov p. Inzeratnem od-
delku Edinost. 180

Proda se kukijsko pohištvo. — S. Marco
št. 13, II. n. 176

Radi rodbinskih razmer se takoj
proda nova hiša (dve sobi in kuhinja), hlev, vodnjak, nad
1100 m² obdelanega zemljišča pri Sv. Mariji Mag-
daleni zgoraj. Cena 13.000 zvon. Rudolf Može,
Campo San Giacomo št. 3. 184

Velika trrdka žice šivilje, zmožna dobro
biti in krojiti, leti mora
vedelno prakso in mora biti večja brvatekga in ita-
lijskega jezika. Ponudbe pod „Šivilja“ na In-
zeratni oddelku Edinosti. 182

Rodoljubi! Posnemajte
naše narodne mecene!

RESTAVRACIJA „COLOMBO“

TRST ulica Campanile šte. 13 (Vagal Trga Ponterosso).

Novi prostori. Krasen salon, zračen, preskrbljen z vsem komfor-
tom. Električna razsvetljava. Izborna dunajska in italijanska kuh-
hinja. Specijaliteta: Sveže ribe dvakrat na dan. Vina iz najbolj-
ših furlanskih kleti. Kraški teran, belo briško, lutenberžan, istrsko,
Opolio in Chianti. PRVOVRSTNO EXPORTNO PIVO. — Edino
shajališče tujecev. — Zmerne, nizke cene. — Točna postrežba.

EDOARDO COLOMBO, lastnik.

Seme Najboljše in najlepše želiščno in cvetlično seme.

Ker je sedaj najprimernejši čas, naj se obrne
vsaka gospodinja in vsak ljubitelj vrta na pod-
pisano trdko, ki pošlje za K 3.— 30 zavitkov av Furlanij
semena. Vsaki zavitek nosi sliko zelenjave in
cvetlic. Tako je omogočeno imeti skozi vse poletje kapus, wirsing, belo
zelje, pravi ohrovt, špinado, dunajske kolerabe, korenje, peteršilj, zeleno,
peso, salato, redkev, fižol, grah, krastavce, buče, melone in 7 zavitkov
cvetličnega semena. Za K 5.— dvakrat toliko.

M. German

Trst. Glavna proda-
jalna: v Meh. Buo-
na otti 18. Proda-
na drobno: v Pante-
rosso 3. Tel. 1219.

Slovenici! :: Slovani!

Priporočam se Vam slovenski krojač

Fran Rupnik

Trst, ulica Geppa 10. I. nadstropje
kateri izdeluje obleke iz finega in n. vadneg
sukna po zmernih cenah. Uzorci na razpo-
lago. Izdelane obleke na ogled. Solidno delo.

:: Izdeluje uniforme vseh vrst. ::

Priporočam se slav. občinstvu za obilen obisk

Konsumno in posojilno društvo na Opčinah
registrirano zad. ugn. z omrežjem poročitvom

redni občni zbor

ki se vrši
v soboto, dne 14. marca 1914 ob 7 in pol
uri zvečer v društvenih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo blagajnika.
3. Odobrenje letnih računov.
4. Volitve.
5. Slučajnosti.

V slučaju nezadostnega števila članov se vrši pol-
ura kasneje drugi občni zbor, ki je sklepčen ob
navzočnosti vsakega števila članov.

Nova velika trgovina v Sežani.

Cenjenemu občinstvu v Sežani in okolici
naznaujam, da sem odprl v Sežani hštv. 191
pri glavni cesti blizu cerkve

manufakturno trgovino

z različnim blagom; v zalogi imam belo tkan-
ino, platno, kotenino, sifon, barhent, flanelo,
cefir in saten, nogovice, dežnike, vsakovrstno
galanterijsko blago itd. — Cenjeno občinstvo
opozarjam na mrtvaške potrebščine: krste,
vence, sveče, preproge itd. spleh vse mrljaške
oprave. Po dogovoru pripeljem p. n. odje-
malcem te potrebščine tudi na dom. — Nizke
cene in točna postrežba. Za obilna naro-
čila se priporočam **FRANC REBEC**, trgovec.

Odvetnik

dr. Josip Ferfolja
v Trstu
via Molin piccolo št. 7. II.

sprejme takoj

**pisarnovodjo in pisarni-
škega uradnika.**

Kupujte blago CMD.

Zaloga izgotovljenih oblek

Velika izbira oblek za gospodje in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti.

Specijaliteta v verziji.

Izbira volenega blaga.

NA OBROKE in tudi proti takojšnjemu pla-
čilu. Cene najzmernejše.

ADOLF KOSTORIS

TRST, ULICA SAN GIOVANNI 16, I. NADSTROPJE

zraven „Buffeta Automatica“. Tel. 251, R. II. — POZOR! Skladišče se nahaja v I. n.

OMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

zdiranje zobov brez

vsake bolečine

J. Germak V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

TRST

Trst, ulica Dandolo št. 13. II. nadst.

KLISEJI

VSKE VRSTE

ZA VSE STROKE

ATELJE BABUDER TRST

CORSO 25

Ljudska urarna

BOGOMIL PINO

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 18

(BAGNO OTTO IV. ALBERG 18782)

Bogat izbor

ur, veriže, ovratnih

veriže, zhanov, pr-

stanov, naspevalne itd.

Konkurenčne cene.

CEVLJARNICA

Antona Javernika

v Trstu, ulica Farneto 33

se priporočam slavnemu občins-

tvu za vsakovrstne poprave.

Zaloga olja in

::: jesih :::

mila in sveč ter vseh po-

trebščin za gospodnje

TRST - Via delle Acque 7.

Važno: V prodajalni je po-

sebna shramba, v kateri

lahko perlice odložijo cule.